

Gäller för: Bild- och funktionsmedicin och medicinsk service
Innehållsansvar: Christina Bratt, (chrma39), Sektionsledare
Granskad av: Jakob Nilsson, (jakni3), Specialistläkare
Godkänd av: Markus Håkansson, (marha68), Verksamhetschef

Giltig från: 2026-05-26

Giltig till: 2028-05-26

Flebografi/embolisering radiologi SÄS

Förändringar sedan föregående version

SOS koder uppdaterade. Tillvägagångsätt utifrån ny utrustning och nytt material uppdaterat. Tillägg om dokumentets syfte.

Sammanfattning

Beskrivning av flebografi arm och vena spermatika/ovarica eller embolisering av vena spermatika/ovarika för röntgensjuksköterska, undersköterska och läkare inom radiologi Borås.

Innehållsförteckning

Förändringar sedan föregående version	1
Sammanfattning	1
Innehållsförteckning	1
Bakgrund och syfte	2
Förutsättningar.....	2
Generella förberedelser och riktlinjer	2
Strålskydd	3
Utförande.....	4
Flebografi, arm.....	4
Inför undersökningen	4
Flebografi vena spermatika/Ovarika.....	6

Embolisering av vena spermatica/Ovarika.....	6
Inför undersökning.....	6
Dokumentinformation	9

Bakgrund och syfte

Beskrivning av utförandet vid flebografier med eller utan embolisering.

Framtaget som en vägledning för att hela teamet skall kunna plocka fram rätt material och utföra undersökningen.

Förutsättningar

Generella förberedelser och riktlinjer

Var noga med att undersökningen har rätt namn och SoS kod utifrån den behandling patienten får.

[Kontrastmedelsinducerad nefropati \(KMN\) – prevention vid](#)

[kontrastmedelsundersökning, SÄS](#)

[Kontrastundersökning, premedicinering vid risk för anafylaktisk reaktion, SÄS](#)

[Jodkontrast när patienter är](#)

[under thyreoideautredning eller radiojodbehandling](#)

[Läkemedelsordinationer- radiologi Borås](#)

Kontrast

[Kontrastmedel vid röntgenundersökningar radiologi SÄS](#)

Indikation

Finns risk för stråldos till foster?

Är patienten i behov av någon typ av premedicinering?

Flebografi arm

Undersökning av armens vener med kontrast.

Uppgift om njurfunktion, ej äldre än 3 veckor skall finnas på remissen.

Kommer patienten från mottagning eller via avdelning sätter remitterande instans venflon i aktuellt armveck. Ej tunnare än rosa.

Flebografi vena spermatika/ovarika

Undersökning av vena spermatica/vena ovarica med eventuell tilltäppning av venen med coil.

Patienten kommer som dagpatient till radiologin.

Uppgift om njurfunktion ska finnas på remissen.

Patienten lämnar s-krea samt PK prov samma dag inför undersökningen.

Strålskydd

Patient

- När en gravid kvinna fått en berättigad röntgenundersökning ska särskild hänsyn tas till foster för att minimera stråldosen.
- Var uppmärksam på att protokoll avsett för undersökning/ingrepp används.
- Genomlys så kort tid som möjligt för att spara stråldos till patient.
- Var noggrann med inblandning. Spara stråldos genom att inte göra strålfältet för stort.
- Pulshastighet har stor inverkan på patientens stråldos. Använd lägsta möjliga pulshastighet.
- Var restriktiv med filmsekvenser (cine) eftersom dessa är stråldosbelastande för patienten.
- Vid intervention finns risk för hudskada. Detta kan motverkas bland annat genom
- Långt avstånd mellan röntgenrör och patient.
- Att ändra vinkel för att ändra hudområde som exponeras.

Om systemet varnar för hudskada ska sjukhusfysiker kontaktas efter intervention för stråldosberäkning.

Personal

Strålskärmstrutrustning ska användas. Exempel på tillgänglig strålskärmstrutrustning är blyförkläde, thyroideaskydd, blyglasögon, takhängd strålskärm, bordshängd strålskärm, mobil strålskärm.

- Var noggrann med inblandning. Ju mindre strålfält, desto mindre spridd strålning till personal.
- Använd underrörsteknik. Det ger mindre stråldos till personal.
- Genomlys så kort tid som möjligt, det ger mindre stråldos till personal.
- Vid cine ska personal, om möjligt, ställa sig bakom strålskärm eller öka avståndet till patient.
- Tänk på att strålningen avtar kraftigt med avståndet.

Vid behov informera eventuell tolk om strålskydden.

Utförande

Flebografi, arm

Undersökning, SoS kod, frågeställning

SoS kod 685000

Trombos i vena brachialis eller vena subclavia där ultraljud ej ger tillräcklig upplysning.

Ultraljudsundersökning är förstahandsval.

Mediciner

Fortsätt med medicinerna som vanligt

Inför undersökningen

Material

- PVK
- Förbindelseslang
- 10 ml NaCl 9mg/ml
- Kontrastmedel, ex Omnipaque 140mgI/ml
- 2*20ml luerlocksprutor

Uppdukning

På rent underlag

Patienten

Ansvarig röntgensjuksköterska förbereder patienten

- Ska vara förberedd enligt föreskrifter/förberedelser
- Informera patienten om undersökningen
- Kontrollera längd och vikt
- Skriv in patienten i modaliteten
- Utför strålskyddad "genomlysning" för att få upp personnummer på skärmen inne på sal
- Kontrollera namn och personnummer
- Fråga efter allergi och diabetes
- Vrid eventuellt röntgenbordet och C-bågen för optimal placering av arm i röntgenstrålningen.
- Lägg patienten på rygg på undersökningsbordet med armen på armstödet. Avser undersökningen vä arm; Supine – fötter först. Vid hö arm, huvud först.
- PVK sätts i aktuellt armveck vanligen av operatören, med hjälp av ultraljud, platt probe; 10L4.

Undersökning

Läkaren ställer in projektionen, injicerar kontrast och bildtagning sker manuellt.

Exponeringsparametrar

Under bearbetning

Patientinformation

Att hålla andan vid vissa serier.

Avsluta undersökningen

PVK avlägsnas om vi har satt den.

Efter undersökningen

Ring avdelning alternativt dialysmottagning för rapportering och hämtning av patient. Polikliniska patienter går hem.

Dokumentation

Dokumentation sker i PACS. Journal ej nödvändig.

Vid avsteg från metoden ska orsaken till detta dokumenteras i remissanteckningar

Flebografi vena spermatika/Ovarika

Embolisering av vena spermatika/Ovarika

SoS kod

Flebografi vena spermatika/Ovarika, **584000**

Embolisering av vena spermatika/Ovarika, **584500**

Inför undersökning

Material

- Angioset
- Ultraljud, rak probe; 10L4 + steril ultraljudskit, om ej finns i set
- Mikropunktionsset 4-5F
- Introducer 5F 11 cm
- Starter ledare 0.035" J 180 cm, om ej finns i set
- Ledare 0,035" vinklad 180 cm, hydrofil
- Kateter; Cobra, RDC, Berenstein (fråga läkaren om önskemål)
- Vid embolisering; microkateter, ex Progreat 2.7F 130cm
- Subkutan bedövning, ex Xylocain 10mg/ml, 10ml
- Descutantvål
- Klorhexidinsprit
- Kontrastmedel, ex Omnipaque 300mgI/ml 50ml
- Flushvätska: NaCl 9mg/ml 1000ml + 1ml Heparin 5000IE/ml
- Vid embolisering; Coils

Uppdukning

- Sterilklädd sköterska ansvarar för uppdukning

- Sker på sterilt underlag
- Assisterande sköterska och läkare har steril rock, sterila handskar

Patienten

Osteril sköterska ansvarar för förberedelse av patienten

Tips; förbered så mycket det går innan patienten kommer. Öppna dock ej sterilt material innan patienten anlänt.

Om möjlighet finns att förbereda tidig patient som kommer till radiologin direkt efter provtagning; kontrollera frågeformulär inför journal, byt om till patientskjorta, sätt PVK, patienten kan få vänta i säng vid väntetid in till labbet. Uppmanas att kissa i samband med undersökningsstart.

- Ska vara förberedd enligt föreskrifter
- Patienten byter om till patientskjorta och får PVK
- Informera patienten om undersökningen
- Kontrollera att ev blodförtunnande läkemedel av NOAK typ är utsatta enligt protokoll senast 48 timmar innan undersökning
- Kontrollera blödningsstatus om patienten tar blodförtunnande läkemedel
- Kontrollera längd och vikt
- Lägg patienten i ryggläge på undersökningsbordet
- Skriv in patienten i modaliteten
- Utför strålskyddad "genomlysning" för att få upp personnummer på skärmen inne på sal
- Kontrollera namn och personnummer
- Fråga kvinnor mellan 15–50 år om graviditet
- Assistera sterillklädd sköterska med uppdukning
- Kontrollera serumkreatinin, räkna ut GFR
- Fråga om diabetes
- Mät blodtrycket
- Utför håravkortning i ljumskar samt tvätta med Descutantvål, lufttorka eller torka torrt med papper

Journaltyp

Osteril sköterska ansvarar för dokumentation.

Patientjournal i Melior

Vid avsteg från metoden ska orsaken till detta dokumenteras i remissanteckningar.

Undersökning

Sterilklädd/assisterande sköterska ansvarar för att plocka fram material och förbereda uppdukning

Kateteruppläggning i venen via ljumsken, vanligen hö. Kateter läggs upp i vena cava till njurvenen, letar sig därifrån till vena spermatika.

- Patienten tvättas med Klorhexidinsprit i båda ljumskarna
- Klä med sterilt lakan
- Sterilskydd på bildförstärkare och på takhängt blyskydd
- Dra upp bedövning i 10ml spruta. Flushvätska och kontrast i 10-20ml luerlock sprutor
- Spola igenom nål, micropunktionsset, introducer och kateter med flushvätska
- Assistera läkaren: bedövning – skalpell
- micropunktionsset – ledare – introducer – flushvätska - kateter – flushvätska - ev. kontrast
- När kateter är på plats förbereds för bildtagning med manuell injektion
- Vid embolisering läggs coils enligt läkarens anvisning. **TIPS; var noga med att ej lägga coils direkt efter kontrastinjektion utan efterföljande spolning av NaCl, det är stor risk att kontrasten ockluderar tunn microkateter**

Patientinformation

Patienten kan behöva instrueras till att krysta/spänna magmusklerna vid stick för introducer.

Patienten informeras om att hålla andan och ligga stilla.

Informeras även om viss värmekänsla i bäckenregionen vid kontrastinjektion.

Bildtagning

Manuell kontrastinjektion.

Opererande läkare ansvarar för bildtagning.

Läkaren genomlyser, injicerar kontrast manuellt och exponerar inne på labbet.

Exponeringsparametrar

DAP-värden (undersökningskod 584 500) 2022–2023 på SÄS ligger (25:e till 75:e percentilen) mellan 600–1100 μGym^2

Avsluta undersökningen

- Efter avslutad undersökning dras kateter i genomlysning
- Plåster sätts över punktionsstället
- Operatören komprimerar manuellt över punktionsstället ca 5 min

Eftervård

Sängläge vanligen 2 tim + uppegående 15 min på radiologiavdelning före hemgång. Kontrollera med operatör.

Drag PVK innan hemgång.

Dokumentinformation

Innehållsansvariga

Christina Bratt, röntgensjuksköterska, bild- och funktionsmedicin, SÄS

Jakob Nilsson, specialistläkare, bild- och funktionsmedicin, SÄS

Patrick Pettersson, sjukhusfysiker, bild- och funktionsmedicin och medicinsk service, SÄS

Innehållsgranskare

Jakob Nilsson, specialistläkare, bild- och funktionsmedicin, SÄS

Fastställt av

Markus Håkansson, verksamhetschef, bild- och funktionsmedicin och medicinsk service, SÄS

OBS! Utskriven version kan vara ogiltig. Verifiera innehållet.

Nyckelord

Metodbok angio/intervention, flebografi, embolisering, arm, vena spermatika

Information om handlingen

Handlingstyp: Rutin

Gäller för: Bild- och funktionsmedicin och medicinsk service

Innehållsansvar: Christina Bratt, (chrma39), Sektionsledare

Granskad av: Jakob Nilsson, (jakni3), Specialistläkare

Godkänd av: Markus Håkansson, (marha68), Verksamhetschef

Dokument-ID: SAS9631-514148307-74

Version: 5.0

Giltig från: 2026-05-26

Giltig till: 2028-05-26